AYDEDE

No. 91 — 69
CUMARTESİ 1 Ocak 1949
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasî hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 815

SUDA NAKIŞLAR

Yaşı Benzemesin

Yeni giren sene, harb bittikten sonra sıralanan senelerin en az iyilik ve güzellik vadedenidir. Filvaki dün gece sabahlayanlar bunu kendilerine vesvese edinerek elleri şakaklarında ve başları avuçlarının içinde kederli düşüncelerle geçirmediler. Vur patlasın, çal oynasın, elde kadeh, başta kâğıt külâh pek eğlenceli bir âlemde yaşadılar.

Fakat durum kötüdür. Bizimki de iyi olmamakla beraber asıl kötü olanı dünya durumudur: (Akşam)ın bir baş makalesinde teşbih edildiği gibi manzara bir yangına benziyor; ateş bacayı sardı; mütemadiyen yol almağa başladı; sirayet dairesi genişledikçe genişliyor.

Fazla olarak tutuşmuş kütükler kilometrelerce ötelere uçuşarak yeni yangın sahaları vücude getiriyor. Bu, benim gençliğimde gördüğüm meşhur Bayezit - Aksaray hârik-i-hanümansûz'unu andırmaktadır. Ateşi ilk önce Mercan tarafından çıkmıştı; arada koca Bayezıt meydanı ve Serasker kapısı, avlusu vardı. Derken

Bir tutuşmuş ateşim

Kurb-ü-civarından sakın.

Fehvasınca yanar tahtalardan biri fırladı, gidip Veznecilerde bir evin damına yapıştı, ikinci bir yangın çıkardı. Oradan kopan başka bir alevli saçak parçası da ateşi Lâleliye sıçrattı. Kül olduk böylece...

Gördüğüm şudur ki dünya şimdi yanmış kütükleri uzaklara, muhtelif bölgelere fırlatıp yeni yeni ateş

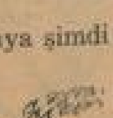

sahaları hazırlayan bambaşka bir yangın karşısındadır ve bu yangının uğrağı binalar, mahalleler de tıpkı bu yangında olduğu gibi ahşaptır, çerden çöptendir.

Hele bakınız: Yunanistan için için kor olmak üzere... Filistin yanıyor; Çin çoktan yandı; Endonezyada ateşi körükleyen müstemlekeci süseler var.

Koca demokrasi cephesi bunlardan bir tanesini olsun bastırmak, yerinde boğmak hünerini cesaretini gösteremedi, âdeta "dünyayı tamamile sarem da umumî efkâr harekete gelsin, o zaman çaresine bakarız,, diyor.

İşte, felâket buradadır. Tehlikeli bir yıla bastık: Son rakamı 1939 daki gibi 9 olan bir seneye...

Yaşı benzemesin!

Ve Chamberlayn'ın masum şemsiyesini Rabbim bize özletmesin!

AYDEDE

Benzeyişler

Mum söndü — Elektrik söndü

Bunu Pek İstemeyiz ;
Fakat Ötekini Hiç İstemeyiz !

Büyük Millet Meclisinde vukubulan hâdise teessüfe değer. Fakat buna olduğundan fazla ehemmiyet vermek de doğru değildir. Pek sâkin, pek ölgün ve pek rahat müzakerelerle geçen yılların memlekete lüzumu kadar faydalı olmadığını öğrenmişlerdeniz.. Eğer bugün malî vaziyetimiz müşkülâta uğradı ise, eskiden çıkan kanunların kifayetsizliği anlaşıldı ise, yol inşaatına sarfedilen paralar heder olduysa ve daha o kabil idaresizlikler ve israflar yapıldıysa hepsinin sebebini münakaşasız müzakerelere atfetmek mümkündür.

Münakaşanın yumruklaşmağa kadar gitmesini elbette isteriz. Lâkin yumruklaşmaktan duyduğumuz üzüntü, öpüşüp koklaşarak yapılan tek parti ve tek kafa sohbet ve müzakerelerinin zararile mukayese edilince hiçtir. Dileriz ki aynı cinsten hadiseler fazla tekrarlanmasın. Fakat eskisi gibi çok rahat, çok sükûnetli müzakerelerin de tekrar başladığını **Allah** bize bir daha göstermesin!

Göze Almak İcap Eder

Son Posta refikimizin haber verdiğine göre Doğu Akdeniz seferi yapan Kadeş vapuru Pireden sonra Galabis boğazında fırtına yüzünden bir tehlike atlatmış.

Biz bu vapurun o hatta işletilecek evsafta olmadığını daha yaz mevsiminde yazmış ve kışa hiç gelemiyeceğini tahmin etmiştik. Dinleyen olmadı; yine dinleyecekleri şüpheli.

Diğer rüfekamızdan da öğreniyoruz ki aynı hat zararla kapatılıyormuş. Gayet tabiî! Kadeş'in iç servisi, yemekleri pek mükemmel olabilir. Lâkin Akdenizi zemherirde bu ufacık tekne ile geçmeği yemek ve konfor hatırına kim göze alabilir? Doğu Akdeniz hattında kuvvetli rakiplerimiz var. Onlarla boy ölçüşmeği göze almak icap etmez mi?

1949

Hepimize Hayırlı Olsun

Miyop Kadın

— Bacakları kusurlu buldum!

"Fransız karikatürü"

GÜNLER GEÇERKEN

Önce Lüks Kanunu ile Mücadele Lâzım!

Fransadan 3 milyon 300 bin dolarlık mal ithal edecekmişiz. Hattâ o malların bir kısmı gümrüklere gelmiş bile... Çıkmış da olabilir. Zira ilânlarda okuduk: Bilmem hangi mağaza Paristen bilmem ne markalı pantûnler getirtmiş, nümunelik parti imiş. Aman bitmeden yetişip alalım!

Üç buçuk milyon dolar, işte böyle gidecek: kokuya, pudraya, ruja, tuvalet levazımına. Mamafi denildiğine göre arada inşaat malzemesi ve ilâç da varmış. Devede kulak olmasın!

Lüks vergisi tasarısından sonra Hükûmetin işine lüks saydığı eşyayı memlekete bol bol sokmak gelir. İnşaat malzemesi ile ilâçtan alacağı gümrük resmi nedir ki? Ötekilerde ayrıca ve en aşağı yüzde 20 irad var.

Lüks vergisinin bir kusuru da budur; lüks eşyanın ithalini hazine menfaatine uygun bulmasıdır.

— Zenginler alsın!

Denilecek ama ineğe bakıp çatlayan kurbağa gibi zengin olmayanlar da — kadınlık bu! — gıdasından kesecek, şu ilânı okuduğu meşhur ve latif lavantadan tedarik imkânını bulacak. Yarın gelecek öte beriden de! Üç buçuk milyon dolarlık döviz hapı yuttu demektir. Lüks kanunu yapacağımıza gerçekten lüks olan eşyanın ithalini tahdit edip de dövizimizi Fransanın başka ileri ve umumi ihtiyaca cevap veren mallarına harcasak memleket için daha faydalı olur.

Lüks kanunu gelirini arttırmak ümidile ve bu kanun yüzünden dövizlerin lüzumsuzca eriyeceğine ve üstelik hayat pahalılığının artacağına artık hiç şüphe kalmadı.

Geri çevirelim şu kanunu. Ne hükûmete yarayacak, ne bize! Lüksle mücadelenin şimdi ilk şartı lükse mani olacağı zahabını veren, hakikatte ise lüks sarfiyatını arttıracak olan lüks vergisi kanununu reddetmektir.

R. H. K.

Bugünden, dünden

Çiçek Aşısına, Çiçek Bozukluğuna dair...

Gazetelerde okuduk: Sağlık müdürünün beyanatına göre ekipler aşı faaliyetine devamda imişler. Bu ayın sonuna kadar İstanbulda aşılanmamış kimse kalmayacakmış. Umumi hıfzıssıhha kanununun filânca maddesince herkes aşılanmağa, falanca maddesince de 30 yaşına kadarlar beş senede bir bunu yaptırmağa mecburmuşlar. Halkın gösterdiği yakın alâka dolayisile şimdiye kadar aşılananların sayısı 700 bine yaklaşmış...

45 - 50 yıl evvelki İstanbulda — aşı keşfedileli bir asır geçmesine rağmen — ananın, babanın kara cahilliği, kaba sofuluğu, bu işi günah sayışı hasebile çiçek illetine uğrayanlar, damgasını yüzünde taşıyanlar hayli boldu; hele Beni İsrail ümmeti arasında..

Kahrolası derde tutulan biçare, ya öbür dünyayı boylamağa, ya gözlerinden birini yahut ikisini kaybetmeğe, güçbelâ yakayı kurtardıysa teneşire kadar kalbur gibi suratla yaşamağa mahkûmdu..

Çiçek bozukluğile meşhur kimseler çoktu: Gençlikte (Çaylak) adlı Mizah gazetesini çıkarttığı için Çaylak lakabını taşıyan Tevfik merhum çopurların şahı imiş. (hazinei lataif), (bu adam) gibi tuhaf fıkralar dolu risalelerini çocukluğumuzda okuyup dururduk.

İptidaiye muallimim Muhacir Arif efendi rahmetlinin yüzü o kadar berbaddı ki, coğrafya dersinde Adalar denizini haritada gösterirken,

— O deniz, tıpkı çiçek çıkarmış gibi, adalarla doludur! dediğini hiç unutamam..

Annemin büyük yengesi merhume sinir hastalığı çeker, yazları da bizde geçirir, ikide bir Eyyüblü yamalı Nuri hocayı getirtip nefes ettirirdi. Adamın suratı o derece korkunçtu ki: kunduraların altına mıhlanan kabara vari çıkıntılar, oyuklar, koyu koyu lekelerle pıtrak; gözlerinde sim siyah kör gözlüğü; ağzı burnu çarşambada..

— Güya iyi saatte olsunlara karışıp bu hali pürmelâle gelmiş; halbuki martaval. Kara çiçeğin mis gibi mostrasıydı.

Büyük annemin kalfalarından ve çırak çıkarılmışlardan bir Şöhret bacı vardı. Kocası esnaftan, dükkân sahibi. Boyuna çocukları ölmüş; daha memede, kucakta, eşiktelerken hepsi çiçeğe yakalanıp ruhları pervaz etmiş. Zia Taci efendi aşıyı haram sayanlardan.

Senelerden sonra hatun, nur topu gibi bir kız daha doğurmuş, yine mel'un âfet boynundan yukarısını ırtıklayıp harap etmişti. Yanıp yakılır, dövünürdü:

— Ellerini bağlamak, yüzünü kaşıtmamak lâzımdı. Kıyamadık, yavrucak bu içler acısı hali buldu!

Çiçeğin beyi gözde çıkarsa artık gözden hayır umma. Eskiden köprü üstündeki, duvar diplerindeki, seyir yerlerindeki amâ dilencilerin yüzde doksanı hep bundan ötürü o akıbete uğramışlardı. İş güç tutamadıkları, başka şeylere zihin kaydırmadıkları için zavallıların hâfızaları kuvvetleniyor; hafızlıkta çalgı çağaende çabucak erbap kesiliveriyorlarmış.

Ramazanlarda mukabele okuyan böyle nicelerine rastlanırdı. Kanunî âma Ali'nin, Saim'in; Keman ve ud ustası âma Hadi'nin eşi yoktu; hele karısını, kızını horozdan kaçıran kocalar, babalar hep onu peylerlerdi.

Yahudilerde çiçek bozukluğu gırlaydı. Sebebi, aşıyı turfa saymaları. Konaklarda cam silen Balatlı Sinay'ın bir gözü sönük soyu sopu hep çopurdu. Yine Balatlı bir eskiler alıcının sürü sürü evlâtları, torunları bülbül gibi Fransızca, Almanca, Rumca konuşur, kiminin gözü kör, kiminin yüzü timsah derisinden ayırdedilmez, kimininkine bir avuç leblebi atsan hiçbiri yere düşmezdi.

O zamanlar, aşırı kıskanç hanımefendiler halayığın arabını alır; bohçasını koltuğuna sıkıştırıp zırt zırt gitmesinden bezenler, beyazından şaşmazlardı amma çiçek bozuğu olması şart. Paşa efendi, damat beyefendi sataşmasın diye. Müşarünileyhlerin en mendeburlara da sarkıntılıkları, hiç değilse iki parmakla yanaklarını makasladıkları da vakidi ya...

Aşılanmak meselesi bir âlemdi. Gazetelerden, şuradan, buradan salgının zuhur ettiği duyulur duyulmaz etekler tutuşur. Kasapyan ecza deposundan taze tüpler getirtilir, cerrah çağırtılıp (Telkihi cederi) ameliyatına girişilirdi.

Şımarık küçük hanımlarda, gelin hanımlarda, raftan sünger düşse incinen validelerinde, kaynanalarında, neşteri görünce ne çığlıklar, ne yapmacıklar; bayılmalar, ayılmalar, lokman ruhları koklamalar; safraları kabarıp limon, karbonat diye çırpına çırpına istifralar.

* * *

Çiçek aşısını 1798 de tesadüfen keşfeden İngiliz hekimi Jenner'dir. Halbuki 1716 da İngilterenin İstanbul elçiliğine tayin edilen Lord Montagu ile dilber karısı Lady Montogu, Edirneden geçtikleri esnada oralı bazı kadınların bilinmedik bir usulle çocukları aşıladıklarını görünce kendilerini de aşılatmışlar. Sonra, Londraya dönüşlerinde bu usulü etrafa yaymışlarmış.

Sermed Muhtar ALUS

PİSTON

Fren yapma arkadaş,
Fren yapma; kayarsın.
Yol ıslak tekerlek lâstik.

Bak motörün tekliyor motörün
Onun da pistonu bozuk
Belediye kapısında iş bekleyen
Kardeşin gibi
Onun da pistonu yok...

Mehmet BEN

Ne Münasebet

Ali arkadaşı Veliye rastlar:

— Bu ne hâl! hasta mısın? zayıflamışsın, rengin de pek soluk.

— Halimi sorma her akşam titreme, sonra da ateş geliyor, ne olduğumu ben de anlayamadım.

— Sakın, malaryalı olma?

— Ben mi? Yok canım, halis muhlis İstanbulluyum!

ALMASINI BİLEN ADAM

İskoçyanın şimal şehirlerinden birinde, bir İskoçyalı ile mühim işler yapmış olan bir İngiliz, İskoçyalı ya pahalı cinsinden bir kutu sigara hediye etmek ister. İskoçyalı hediye kabul edemiyeceğini söyler.

— Hediye olmasın, iki peniye size satarım.

Öteki cebinden hemen iki şilin çıkarır:

— İki peni mi, öyleyse on iki kutu alırım!

"... . Halbuki kocası Amerikan yardımile herşeyi yapabilirim sanmıştı!.."

"İtalyan karikatürü"

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

— Tefrika No. 69 —

İngiliz sefarethanesine ikinci uğrayış — İmdada yetişen talih — İstanbulun manzarası — Piyer Loti vapuru — Metro hanı — Tramvaydaki adam — Ali Kemal'in âkıbetine uğramak korkusu —

Tercüman gitti, yukarıda istişareler oldu. Sonra geldi, **yüzü daha beşuştu. Anlaşılan talebim is'af olunacaktı.**

— Arzunuzu yapacağız, biraz içeride istirahat ediniz!

İkindiye kadar bekledim. Saat beşe doğru bir otomobil geldi, şoförün yanında ip iri, dinç, yaman bir İngiliz polisi vardı:

— Buyurunuz! dediler ve bavullarımı sordular. İngiliz kafası bavulsuz seyahati kabul etmiyordu. Onları evden göndereceklerini söyledim; polise talimat verildi. Vapura beni sokmağa ve muhafazaya memurdu. Otomobile bindim; hareket ettik. Fakat endişem büyüktü. (Piyer Loti) ya limana henüz vâsıl olmadıysa? geri dönemezdim. Ne olacaktı? Rıhtımda yakayı ele vermek yüzde yüzdü.

●

Bereket talih imdadıma burada da yetişti: Polis bir muamele için olsa gerek Otel Kroker'in önünde indi, beni de içeriye soktu. Yukarıda bir odaya girdik... O! ne âlâ! Süleyman Şefik Paşa, Şaban Efendi ve Türkçeye âşina bir İngiliz zabiti olan Mösyö Güningam hep oradalar... Beni hararetle karşıladılar ve dairenin âmirile tanıştırdılar. O zat, derhal limandan vapuru sordu. Daha gelmemişti. O zaman bana hitap etti:

— Merak etmeyiniz, dedi, vapur gelinceye kadar, bugün, yarın, öbür gün burada benim misafirim olarak kalırsınız. Filvaki rahatınızı tamamile temin edemem; lâkin hiç bir şeyin noksan olmamasına da çalışırım.

Süleyman Şefik Paşa ile Şaban Efendi galiba "Egypt" vapuruna sevkolundular. Ben de bir koltuğa gömüldüm; önümde bir telefon vardı, muhabereye mezundum; istediklerimle görüştüm; son kararları aldım: Radosa gidecektim.

●

Bu adanın medhini çok işitmiştim; iklimi mutedil, manzarası hoş, ahalisi sakin imiş. Tarihi de bir yer... Okur, yazar, çalışır, vaktimi pek âlâ geçirirdim: elbette büsbütün aç dahi kalmazdım. Ne yapalım? Kader! kısmetinde olan kaşığında çıkar derler a.. Bu sefer de kaşığımda yine menfazedelik çıkmıştı. Talihim gurbetten açılmış!

Derken akşam bastı. Dairede kimseler kalmadı. Ziyaretime, telefonla davetim üzerine iki aziz muhibbim gelmişti. Onlar da bittabi bir az sonra gideceklerdi. Ben bir başıma, bu koca binada mahzun ve melûl düşünmeğe koyulacaktım. Hayır, aslâ! Canım, bil'akis temiz bir ev, bembeyaz örtülü bir yemek masası, âlâ yemek, içki, sohbet, hattâ banyo istiyordu. Bu öyle bir arzu idi ki mukavemet imkânsızdı.

— Haydi be, dedim, öyle de oldu, böyle de... İstanbulda geçireceğim son geceyi zevkime uyduracağım!

Arkadaşlarla beraber kalktık; o civarda Sabih Şevket'in evi vardı, bütün konfor levazımını muhtevi olan o yerde arzularım istediğimden âlâ yapılabilirdi. Bizi kim görecek, kim bulacak? Şakır şakır yağmur yağıyordu, şemsiyelerimizin altına gömüldük, yaya, o eve gittik. Hemen banyomu hazırlattım; mükemmel yıkandım, temiz çamaşır giydim: masanın başına geçtik, rakımızı içtik, iştiha ile yemeğimizi yedik. Şarap, şampanya, likör, yaprak sigarası ve bol hasbihal...

İstanbul karşımda ıslâk bir ışık bolluğu içinde serilmiş duruyordu. Terasadan bir müddet de onu seyrettim; yarı keyif idim. Hayatımda müthiş bir vak'a olmamış gibi ıslık çalarak soyundum; sabaha kadar deliksiz, pürüzsüz bir uyku çektim.

Yarına Allah kerimdi!

— 13 —

İstanbulu Nasıl Terkettim?

Evet, yarına, hiç şüphem yoktu, Allah kerimdi... Bende bu kanaat mevcuttu. Nitekim "Yarın,, oldu ve cidden Allah da kerimliğini kösterdi. Evvelâ endişe âver bir haber aldım: İtalya için vize edilmiş bir pasaportla Radosa çıkılamıyormuş, hattâ daha fenası da var: Türkleri bu adaya koymuyorlarmış, bir müsaadei mahsusa almak lâzımmış. Haydi, diyelim ki, hiç tanımadığım halde, şöhretimden bilistifade İtalya mümessilinden böyle bir kâğıt alabileyim...

Lâkin buna ne vaktim müsaitti, ne de vaziyetim! (Piyer Loti) vapuru ertesi sabah, yani yirmi dört saat sonra gelecek ve derhal hareket edecekti; ben ise sokağa çıkmaktan korkuyordum. İş çatallaşmıştı; korkunç bir safhaya daha giriyordu; galiba yakamı kurtaramıyacaktım. Taşkışladaki ve "Egypt,, vapurundaki arkadaşların haline gıpta etsem yeri vardı.

●

İşte bu feci vaziyette iken, birdenbire, halâs ümitleri karanlık, dar afakımı aydınlattı. (Piyer Loti). Radostan sonra Beyruta gidecekti, şayet Fransızlardan bir vesika alabilirsem vapura kolayca girebilir ve Beyruta kemali emniyetle çıkabilirdim.

●

Arkadaşlarımdan biri vardı ki bir müddet için o dahi İsanbulu terketmeğe mecburdu; daha âlâsı bu zat Fransa sefarethanesi nezdinde, mensup olduğu şirketten dolayı haizi itibardı. O vasıta ile benim namıma da müracaat ettik.

●

Fransızlar ömrüm oldukça unutamıyacağım ve minnettarlığından kurtulamıyacağım büyük bir âlicenaplık gösterdiler; gerek o arkadaşa ve gerek maaile bana birer mükemmel (lesepase) verdiler. Ceneral Pelle'nin namını hürmetle yada daima vesile teşkil edecek olan bu vesika, bir ecnebi vesikası olmakla beraber hiç de bana bir azap vermiyor. Zira bu, bir ecnebi hükûmetine yaptığım hizmetin mükâfatı veya delili olmaktan pek uzaktı. Benim herhangi bir devletle münasebete girmediğimi söylemiştim; bu meyanda Fransız sefarethanesi, karargâhı veya istihbarat dairesi de ayağımı atmadığım yerlerdi. (AYDEDE) imtiyazını Mösyö Foyben'in yardımile nasıl almış isem, bu sefer de o arkadaşın delâletile Fransız emniyet müdürü Mösyö Colombani'yi tanımış ve Ali Kemal'in İzmitte katledilmesi hadisesinden müteessir ve mütevahhiş olan Fransa sefarethanesi tarafından hüsnü muamele görmüştüm.

●

Lesepase muamelesinin ifa ve ikmali için sokağa çıkmaklığım, sefarethane ve konsoloshaneye gitmekliğim zaruri idi. Düşününüz ki bunu Peyam baş muharririnin o feci âkıbetini öğrendikten sonra yapacaktım. İnsan öyle demlerde serapa cür'et, cesaret, maharet ve zekâ kesiliyor. Canımı dişime taktım, ölümü göze aldırdım, "Bismillah,, dedim, sokağa çıktım. Hem de gizli, kapaklı, izbe yollardan değil, caddelerden geçiyordum.

●

Evvelâ Metro hanında Fransız emniyeti umumiye müdürüne uğradım, oradan sefarethaneye gittim, sonra Taksimde konsoloshaneye geldim. Muameleler ikmal edildi. Tramvaya bindim, tünel meydanında indim. Bütün bu müddet zarfında tanıdık hiç kimseye tesadüf etmemiştim; bir vak'a da çıkmamıştı.

(Devamı var)

— Bunların başındaki külâhlar ne?

— Anlamadım ama galiba frenklerin "bere,, dedikleri olacak!

— Haydi, haydi, tut çeneni! "yapacağım, edeceğim,, den başka şey söylediğin yok. Demokrat partiden ne farkın var?

Otobüste

Hıncahınç dolu bir otobüste adamın biri kalkar, yerini yeni gelen orta yaşlı, çirkin bir kadına verir. bu gibi ikramlara alışık olmayan kadın, candan tekrar tekrar teşekkür eder.

Adam etrafındakilerin işidebileceği kadar yüksek bir sesle der ki:

— İnsan ya terbiyeli olur, yahut da olmaz. Ben yerimi yalnız genç ve güzel kadınlara veren terbiyesizlerden değilim!

İsviçreye Mektup

Bu hafta bizim San'at Dostları Cemiyetinin umumi toplantısı vardı. Bilmem neden, bizim Cemiyetin üyeleri pek nazlı şeyler canım; davet davet üzerine yine de güç belâ ancak yarısının yarısını toplayabiliyoruz.

Avukatlar Baro Reisini seçmek için propagandada muvaffak olamadılar amma bizim Fikret Âdil faaliyetiyle muvaffak oldu ve ekseriyetle cemyete reis seçildi. Toplantıda üyelerden meşhur bir ressam cemiyete âzâ alınış şeklini sordu. Bana öyle geliyor ki bu hususta titiz davranılmasını tavsiye edecekti. Ah iki gözüm zahmet edip nizamnameyi okusaydın ya ne olur. Hele Tanda'ki Ahmetle Fatmanın annesi ekzotik Bayan da, ekalliyet vatandaşlarının bulunmasına itiraz edecek olunca ,tamam dedim, burası Dost Cemiyeti değil, Londra'nın otomobil, yahut bir takım aristokratik klüplerine dönüyor. Tanrı ve şeytanlar beyaz saçlı Edip doktorumuzdan razı olsun, o işi çabuk yatıştırdı, yoksa bunun münakaşası bir hayli sürebilirdi.

Senin anlayacağın, san'atkârlar ve dostları fazla müşkülpesentlik göstermeden topantıya nihayet verildi. Fakat bazılarımız hızımızı alamamıştık ve geceyi orada geçirmeye karar verdik. Tabii Prens başta, ha biliyor musun? Prens haysiyet divanına seçildi, eh artık sırtımız yere gelmez demektir.

Esmer güzeli, sabık petrol kraliçesi Bayan Züleyhanın da bütün neşesi ve şirinliği üstündeydi o akşam. Bize tatlı ve bir az kalınca sesile nefis kafkas şarkıları söyledi. Hiçbir zaman bu akşamki kadar güzel söylememişti. Günahına girmeyeyim amma hemen her kadının hayran olduğu, güzel bir erkek san'atkârımız buna vesile verdi galiba.

Asaf Hâlet Çelebinin de meğer o gece doğduğu gece imiş. Fakat zavallı pek mahzun ve yalnızdı. Süheyla (hanımın) bütün gayret ve ihtimamına rağmen Çelebinin gözü kapıda ve kulağı telefonda kaldı. Ah hain Nigârı Çin, ah hain kadın neden gelmedin? Halbuki gelirim de demişsin. inşallah fitil fitil burnundan gelir de Şeşi beş görürsün kâfir!

Fitne FÜCUR

Bir dokun...

Ne Mutlu Bize!

Yeni Yılınız kutlu olsun, aziz okuyucular.

1948 yılını bir sürü üzüntüler, sıkıntılar, ardı arası kesilmeyen sulh dedikoduları, harb ürpertileri içinde bir kâbus gibi geçirdik. Bugün eşiğinden ilk adımı attığımız yeni yılda da henüz ufak bir rahatlık, neşe belirtsi yok. Dünya vaziyetinin Arap saçı halindeki kargaşalığı devam ediyor. Birleşmiş milletler kurulu mütemadiyen kuruluyor, fakat bir türlü işlemiyor. Bir yanda komisyonlar, konseyler, bakan yardımcısı toplantıları, mesajlar, notalar ,vetolar...

Bir yanda Çin boğuşmaları, Yunanistan boğazlaşmaları, Filistin gırtlaklaşmaları, Endonezya çarpışmaları, Balkan kaynaşmaları, Berlin davası, Ruhr meselesi ve daha bir sürü çıban başları...

Memleketimizin iç durumu da malûm. 1949 yılının eşiğinden ister istemez adım attık amma başımızı uzatıp içeriye bakmağa cesaret edemiyoruz. Korkunç bir vergi ejderi gözlerimizi yıldırıyor, tüylerimizi ürpertiyor. Öte yanda parti çekişmeleri kabak tadı veriyor. Birbirlerinden doğan partiler birbirlerini beğenmiyorlar. Hani, fındık kabuğundan çıkmış da kabuğunu beğenmemiş, diye bir söz vardır! Kabuklar da kendilerinden çıkan içlere hor gözle bakıyorlar. Muhaliflerile çekişen partiler kendi aralarında da için için kaynaşıyorlar.

İktidar partisi müfritler, mutediller, onüçler, otuzbeşler, doksandokuzlar gailesine dalmış.

Demokrat parti mütemadiyen seçim kanunu üzerinde, kellim kellim lâ yenfa, kabilinden nutuklar söyleyip mahiyeti mechul vaadler yağdırmakla meşgul.

Millet prtisi kâh o yana dönüp çatıyor, kâh bu yana yönelip haykırıyor.

Bağımsızlar, müstakil demokratlar bazan ulu orta, bazan kıyı kıyı dolaşıyorlar.

Ötede beride çeşitli parti isimleri yazılı tabelâlar da gözümüze ilişiyor, fakat onların henüz sesleri duyulmuyor.

Hülâsa, miniminicik bir demokrasi kıvılcımının ışıltısı etrafında bir kör dövüşüdür gidiyor.

Komisyonlarda bütçe tartışmaları, israf, tasarruf çekişmeleri alevlenirken bir de anayasa tadilâtı çıktı ve iktidar partisinin politika kodamanlarını birbirine düşürdü.

Bu gürültüler devam ede dursun, hükûmet kendi bildiğini okuyor, tuttuğu yoldan bir parmak dahi sapmıyor.

Bizim halimize gelince... dumandır vallahi! Kara kış tepemize kara kanatlarını gerdi, kımıldandıkça esip savuruyor, kasıp kavuruyor.

KIRIN dikleri

Şahin ve ve Kuşu

Yılbaşı eğlencesi diye ... tturduk; hattâ için
bile kabullenenlerimiz var. ... biz de çocuklarım
başına aya... n koydurup hedi
lerini iste... geceleyin, hiç de
veya müsa... e kilise dualarında
ğız.

... renk âdetlerine.
Bizim ol... e! Fırsat zuhur
hasretmiş... âdet ve ananelerin
can attık. ... at tarafına yanaşa
lence, israf kısmına... Hayır ... oel'ler Garplılar içi
Anlatamıyoruz ki yılbaşı... dar çeng-ü çegane
lence, içki, sefahat ve sabah... bir takım hayırlı
ğildir. Bunları yapanların ço... sul sevindirir, gönü
larlar; hele zenginler muhakk...
kazanırlar.

... ndi çocuklarına ve
Bizdeki gibi oyuncağı ... Hayır mü-
timlere, yetimhanelere de ... birer vesile
esseselerine yardım için o ... um günü, bir
teşkil eder. Pek tabiidir ki ... ep olur; Allah
İsevi'de dini teheyyüce, te...
korkusu uyandırır. ... rü duyama-
Biz elbetteki aynı heyecanı ... z. Bir bakıma hay
yız; işi ancak eğlence tarafı ... kendi dini günlerim
tiyacı duymamakta da haklı ... âlemimizi aydınlat
bir ihtiyaç gönlümüzde beli...
... çocuklarına bayr
Şu Darül'âcezenin anası ... nin adını kandiller
yardımda bulunuyor muyuz? ... üstelik eğlencelerin
Kadir gecesi aklımıza hiç g... semtine uğramay
faydalandığımız Noel ve y... iyanlık... Sadece e
Bu, ne müslümanlık ... ni eğlence? Hangi
... hazırız. Var mı iş

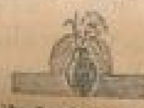

dan kos... Hangi dinin, hangi
milletin ol... tarafta yokuz. Eğle
yır işleme...
cibelerinden, ananelerinden ...
sıra hayır işlemeye gelin...

KİR...

... n paranın da kıym
Mangal kömürünün kilosu otuz ... yen düşüyor. Ya
şe fırladı. Parasile kok kö... nımıza tak dedi,
almağa hak kazanabilen ... adığı gibi kulağı
dağlar gözlerini sisli ufuklara ... le geldi.
kip titreşerek gece gündüz ... Uzun lâfın kısası,
liyorlar. Fırtına duracak, deniz ... yılın da bel bağlan
tışacak, Zonguldaktan kömür ... steği yok.
lecek, alacaklar, yakacaklar, ...
caklar... Haaa, hatırımda
... m; "Bu sene kış e
Odunun çekisi yirmi beş ... için erken bitecek,
fırladıktan sonra beldiye kış ... geçecek,, diyorlar
sında kımıldandı, mutemet ... ferahlatıcı bir ha
güya ucuz fiatla satmak üze... Bin bir ıztırap ara
dun getirtmeğe başladı, bu da ... ise bu kadarcık bi
panın elinde kalıyor. ... iz var, ne mutlu bi

Geçim yükü saatten saate ...
laşıyor, ortada para yok, el...

Dürüst Har... Böyle C...

Ankaradaki Portekiz elç... ğının uzadığını gö
metine istifasını göndermiş. ... sta halinde vazifes
ği kadar iyi ... çağını, memleketin
lerini koruy... düşünmüş, fera
mış. Demiş

... y söylemiyor, ben d
— Ee, mademki hüküm... r, tahsisatım gelir,
ye kadar yerimde kalırım. M...
tedavime bakarım. ... hastayım ama yak
Biz aksini yapanları ... z. Sakın yerimden
ceğim. Siz benim mezuniyet...
Diyenleri... ... dan ders alalım...
Bu yabancı elçinin ha...

KİRPİNİN dikleri

Şahin ve ve Kuşu

başı eğlencesi diye ... tturduk; hattâ içimizde Noel'i
bullenenlerimiz var. ... biz de çocuklarımızdan ocak
başına ay... n koydurup hediye bekleme-
lerini iste... geceleyin, hiç değilse seyirci
veya müş... e kilise dualarında bulunaca-
ğız.

Bizim ... renk âdetlerine. kırk yıldır
hasretmiş... e! Fırsat zuhur eder etmez
can attık ... âdet ve ananelerin sadece eğ-
... at tarafına yanaşan yok.
israf kısmına... Hayır ... oel'ler Garplılar için sadece eğ-
alatamıyoruz ki yılbaşı... dar çeng-ü çegane vesilesi de-
içki, sefahat ve saba... bir takım hayırlı işler de sağ-
Bunları yapanlara ç... sul sevindirir, gönül alır, dua
hele zenginler muhakk...
rlar.

... ndi çocuklarına vermezler; ye-
zdeki gibi oyuncağı ... Hayır mü-
, yetimhanelere de ... birer vesile
erine yardım için o ... um günü, bir
der. Pek tabiidir ki ... ep olur; Allah
le dini teheyyüce, te...
u uyandırır. ... rü duyama-
lbetteki ayni heyecan ... z. Bir bakıma hayır işleme ih-
ancak eğlence taraf... kendi dini günlerimizde de böyle
duymamakta da haklı... âlemimizi aydınlatmıyor ki...
yaç gönlümüzde bel...

... çocuklarına bayramlarımızda
Darül'âcezenin anas... nin adını kandillerde anmayız;
da bulunuyor muyuz ... üstelik eğlencelerinden bol bol
gecesi aklımıza hiç g... semtine uğramayız.
andığımız Noel ve y... iyanlık... Sadece eğlence ardın-
, ne müslümanlık ... eğlence? Hangi dinin, hangi
dan ... hazırız. Var mı işin içinde ha-
milletin ... Hangi dinin, hangi milletin ve
yır işleme... tarafta yokuz. Eğlencede şahin,
inden, ananelerinden ...
ayır işlemeye gelin...

KİRPİ

... n paranın da kıymeti mütema-
kömürünün kilosu ol... yen düşüyor. Yaldızlı vaadler
, Parasile kok kö... nımıza tak dedi, karın doyur-
ak kazanabilen ... adığı gibi kulağı da okşamaz.
zlerini sisli ufuklara ... le geldi.
şerek gece gündüz ... Uzun lâfın kısası, görünürde ye-
Fırtına duracak, deniz ... yılın da bel bağlanacak bir ümit
Zonguldaktan kömür ... steği yok.
caklar, yakacaklar, ...

... Haaa, hatırımda iken söyliye-
... m; "Bu sene kış erken başladı-
n çekisi yirmi beş ... için erken bitecek, ilk bahar gü-
n sonra beldiye kış ... geçecek,, diyorlar. İşte size gö-
nıldandı, mutemet ... l ferahlatıcı bir haber!
z fiatla satmak üze... Bin bir ıztırap arasında hiç de-
rtmeğe başladı, bu ... ise bu kadarcık bir neş'e ümidi-
nde kalıyor. ... iz var, ne mutlu bize!

Cemal Refik

yükü saatten saate ...
ortada para yok, el...

Dürüst Har... Böyle Olur

nkaradaki Portekiz elç... ... ünün uzadığını görerek hükû-
istifasını göndermiş. ... sta halinde vazifesini icap etti-
ği kadar iyi ... cağını, memleketinin menfaat-
lerini koruy... ı düşünmüş, feragat hissi duy-
mış. Demi... y söylemiyor, ben de iyileşince-
— Ee, mademki hükûm... r, tahsisatım gelir, rahat rahat
lar yerimde kalırım. M...
me bakarım. ... hastayım ama yakında iyileşe-
iz aksini yapanları ... z. Sakın yerimden etmeyiniz!,
Siz benim mezuniyet...
yenleri... ... dan ders alalım...
u yabancı elçinin ha...

Paket İçi İlâncılığı

Tekel Bakanlığı kendi mamulâtı için gazetelere vermekte olduğu ilânı ve reklâmları kesmiş. Bundan sonra o işleri sigara paketlernin içine koyduğu varakacıklarla yapacakmış.

Bakanlığı bu isabetli kararından dolayı takdir ederiz. Tekel maddeleri mademki inhisar maddeleridir, rekabete imkân yoktur, Meselâ kimse sigara, rakı yapamaz, çakmak taşı satamaz... O halde reklâm lüzumsuzdur, ister istemez bu maddeleri o müesseseden alırız.

Fakat şaraplar öyle midir? Tekel bazı hususi şarap müesseselerile rekabet mecburiyetindedir, hattâ rekabette güçlük çekmektedir. Ama diyeceksiniz ki "sigara paketlerindeki varakacıklarla bunu temin eder.,,

Edemez. Zira — kendimiz de ve dostlarımızda tecrübe ettik — paket içindeki ilânları göz atmadan yırtıp sepete, yere fırlatıyoruz. Okuyan değil, bir defa bakan bile yok. Peket ilâncılığı monoton ve faydasızdır; öyle olmasaydı bütün dünyada revac bulurdu.

Gazetemize beş, on liralık ilân bedeli gelecek diye bunları yazmadığımızı Tekel de bilir. Yazışımızın sebebi aldandığı bir noktaya işarettir:: paket içi reklâmcılığı kendini aldatmadan başka bir şey olamaz.

O masrafı da göze almasa daha iyi eder. Beyhude para harcıyor. Bunu da kesse bir tasarruf yapmış olur. Hoş, yapacağı daha ne tasarruflar vardır a!..

— Benim istediğim ucuzluktu!
— Bu sene de bunlarla avun, evlâdım, onu getirmeğe iktidarım kâfi gelmedi!

Bakalım Yapabilecek miyiz ?

Bir aylık bütçemizde Basın ve Yayın idaresine ayrılan para 460 bin lira! Müthiş bir rakam... Bunu müthiş değil, az bulurduk; şayet o idare istenilen ve ihtiyacımız olan randımanı verecek bir şekle sokulabilseydi...

Basın ve Yayın teşkilâtını el ve kafa birliğile mükemmel bir düzene sokarak nümune bir idare vücude getirsek ve "işte biz böylesini de yaparız,, diyebilsek ne iyi olurdu.

Başka dairelerin de ıslâhına örnek teşkil eder, devlet müesseselerinde bir "nümune çiftliği - nümune köy,, vazifesini görür, ümit verir, hevesi arttırırdı. Bakalım yapabilecek miyiz? Eskisini aramayız inşaallah!

Bekçi — Baylar geceleri sarhoş dolaşmak yasaktır.
Sarhoş — Merak etme; bizde dolaşacak hal kalmadı!

Asıl İstemediğimiz de Budur

Edebi varlığına hemen hepimizin kıymet verdiği koca bir şair Pakistana büyük elçi olarak gönderildi. Pakistan yeni bir devlettir, müslümandır; ahalisi bizimle ötedenberi mânevi münasebettedir; hem siyasi, hem de ticarî alâkalarımızı geliştirmek hususunda iki taraf da mutabıktır.

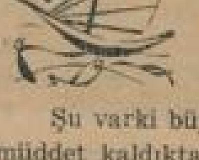

Şu varki büyük elçimiz o devlet nezdinde bir müddet kaldıktan sonra yurdumuza dönmüş, aylardır aramızdadır. Hükûmetle temasa, müzakereye mi gelmiştir? işini çoktan bitirip bir an evvel yerine dönmesi lâzımgelirdi. Karaşi'nin havasile imtizac mı edememiştir? Nereye yollansa şöhreti ve iktidarı sayesinde iyi tesir hasıl eyleyecek bir zat olduğundan yerinin değiştirilmesine âb ve havasile de uyuşacağı bir yere nakline bakılmalıydı.

Onun Karaşi'den böyle uzun müddet ayrılması ve işlerin Endonezya meselesinin alevlendiği sırabir maiyyet memuru tarafından tedviri orada pek hoş görülemiyeceği gibi bizde de (o halde neden masrafına katlanarak koca bir sefiri kebir göndermişiz?) düşüncesini uyandırıyor. En azı bir lâübalilik tesiri yaptığı şüphesizdir. Asıl istemediğimiz de budur.

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

30 — XXXIX

— 33 —

Gen kadın bu sözleri ninni gibi dinliyordu. Dalgın dalgın mırıldandı:

— Sabri beni sevmiyor mu?

Hamiyet hanım kaşlarını kaldırıp mânalı bir baş işareti yaptı:

— Zinhaar... Bunu aklından çıkar, yavrucuğum. O kadar kötü yollara sapan adamın sevgi ile alâkası kalır mı? Seni çoktan unuttu. O şimdi kendi heveslerine kapıldı, onlarla gönül eğlemek için fırsat bekliyor. Hapishaneden çıkar çıkmaz...

Firdes sözü kesti:

— Hapishaneden çıkınca ne olacak? Başka bir kadın mı sevecek?

— Serserilerin hevesi yalnız kadınlarda olmazki, Firdesciğim. Heroin çekerler, esrar içerler, afyon yutarlar, kavga ederler, adam vururlar, dönüp dolaşıp yine hapishaneye girerler. Bir defa hapishanede yatmağa alışınca dışarıda rahat edemezler. Ne evlerini düşünürler, ne karılarını. Benim bildiğim öyle adamlar vardır ki karılarını seve seve almışlar, çoluğa çocuğa karıştıktan sonra senin kocan gibi havalanıp baştan çıkmışlardır. Onların yüzünden zavallı kadıncağızların çektiklerini bilmezsin. Çocuk sahbi oldukları için başka bir koca da bulamıyorlar, ömürlerinin sonuna kadar sefalet içinde inim, inim inliyorlar. Şükürler olsun ki senin çocuğun yok.

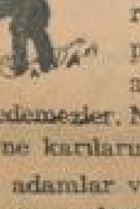

— Anlamadım, bu sözünüzün manâsı nedir?

— Bunda anlamıyacak ne var, şeker yavrucuğum? Çocuklu kadının bir daha kocaya varması kolay mı? Sen hem gençsin, güzelsin, hem de şu dünya yüzünde tek başınasın. Aklı başında bir erkeğin başına taç olursun.

— Ben mi?

— Tabii değil mi ya? Karşındaki adam şimdiye kadar senin kıymetini bilmediği için kendin de bunun farkına varamamışsın. Bugüne bugün senin altından farkın yok, Firdesciğim. Çamura bile düşsen parıl parıl parlarsın. Amma velâkin, bu fırsatı kaçırmamak lâzım. Gençlik elden giderse yüzüne bakmazlar. Vakit geçirmemelisin, seni seven, hakikaten seni saadete götürecek bir erkekle anlaşıp istikbalini temin etmelisin.

— Ne söylüyorsunuz, hanım teyze? Ben evli bir kadınım.

Hamiyet hanım bira bardağını alıp uzattı.

— İlâhi, Firdesciğim. Hâlâ şu eski kafalılığı bırakmak istemiyorsun. Fundan sonra senin Saori ile ne alâkan var? Günün birinde sen de hapishaneye girmeğe mi niyet ediyorsun?

Firdes bira bardağını ağzına götürürken vazgeçti, masaya bıraktı:

— Ne münasebet? Neden ben de hapishaneye girecekmişim?

— Ona şüphe mi var, kızım? İyi bil ki kocan rapishaneden çıktıktan sonra gene o kötü işlere devam edecek. Alıştı bir defa. Alışmış kudurmuştan beterdir, deler, bilmez misin? Yine suç işleyecek, evinizi arayacaklar, çalınmış mallar veyahut paralar bulacaklar; "Ha, bu kadın da kocasına yataklık ediyor,, diyerek kolundan tuttukları gibi seni de hapishaneye sokacaklar.

Frdes ürpererek doğruldu:

— Allah göstermesin. Hapishaneye gireceğime, ölürüm, daha iyi.

— Gördünmü ya, sevgili yavrucuğum? Hapishanenin lâfı bile sinirlerine dokunuyor. Ölmek kolay mı sanıyorsun? Suçlu damgası alnına vurulduktan sonra seni kendi kendine bırakmazlar ki. Cezanı çekmeden yakanı kurtaramazsın. Adın kalır "Hırsız karı,, ondan sonra ölsen de kıymeti yok. Çekeceğin yalnız bu dünyadaki ceza değil, bir de öbür dünyayı düşün. Ahirette mahşer günü hırsız damgasile Allahın huzuruna da çıkacaksın. Orada bir sürü insan senin yüzüne tükürecek, ondan sonra da zebaniler kollarından tuttukları gibi cehennemin kazanına atacaklar. Ne dünyada rahat bir nefes alacaksın, ne de ahirette.

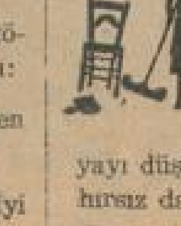

Ce. Re.

(Devamı var)

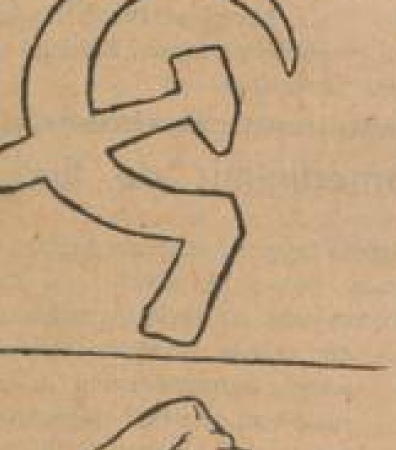

Senbol ve Hakikat

"İsveç karikatürü"

GARİBİMSİ ŞEYLER

Allah bilir:

Zarfın üstüne (ALLAH) yazılmış bir mektup 1926 senesinde Bohemya'da Liptau'dan Romaya sevkedildi. Bu mektup oradan (Adres bilinmiyor.) kaydiyle tekrar gönderene iade edildi.

2.000.000 dolar kıymtinde bir virgül:

Kongrede bir kâtip, (bütün ecnebi meyve yetiştiriciler vergiden muaftır.) yazacak yerde (bütün ecnebi meyve, nebatlar vergiden muaftır.) şeklinde yazmıştır. Arada bir virgül bu farkı yapmıştır:

Fruit-plants = Meyve yetiştiriciler.

Fruit, plants = **Meyveler, nebatlar.**

Kongrenin yeni bir toplantısına kadar bu yanlışı düzeltmek mümkün olmamıştır.

Shakespear'in kızı :

Ne okuyabilir ne de yazabilirdi.

Geriye doğru akan nehir:

Afrikanın şarkı şimalinde bulunan Tadjoura nehri, Tadjoura körfezinden karaya doğru akmakta ve sularını Assal gölüne dökmektedir.

HOMER'in son tasası:

Eski Yunan müelliflerinden Plutarch'ın kaydettiğine göre, bir bilmece Homer'in ölümüne sebep olmuştur. Homer bu bilmeceyi çözmek için beyhude teşebbüslerde bulunmuştur.

Bilmece şudur:

(Yakaladığımızı atarız, yakalayamadığımızı saklarız.)

Cevap: Pireler.

Hafıza:

Themistocles Atinada 20.000 sekenenin her birini ilk isimleriyle çağırabiliyordu.

— İşte içkiye tahammül, içki türmek böylesine derir!

"Fransız karikatürü"

Reçeller Nerede?

— Anneciğim, bak kaç gündür hiç yaramazlık etmedim değil mi?

— Aferin oğlum.

— Artık benim uslu olduğuma inandın mı?

— Tabii çocuğum.

— Artık hiç yaramazlık etmiyeceğime inandın demek öyleyse.

— Öyleyse ne?

— Reçelleri sakladığın yeri söyle!

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Cemal Refik Delibaş

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer: Murad KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı yer: TAN Matbaası

Lüks Vergisi Köyde

Köyde bunun adını işittiğimiz zaman birdenbire yüreğmiz oynadı, canımız sıkıldı, aklımız başımızdan gitti, üzüldük.

"Muhtarın zoru ile para toplayıp aldığımız, toplantılarda yaktığımız ve gömleği bozulmasın diye üzerine titrediğimiz biricik ve bizi çok aydınlatan lâmbamızdan da vergi alınır mı? Bizi mutlaka karanlıkta bırakmak mı istiyorlar? Ne hacet çıradan, kandilden, idare lâmbasından da vergi alsınlar!„ diye yarenlik etmeğe başladık.

Nihayet bu vergiden gayri ne vergisi olursa olsun, hattâ nefes alma vergisi dahi olsa, vermeğe karar verdiğimize dair mazbata yapıp kaymakama, partiye göndermeğe kalktık.

İçimizden birisi dedi ki: "Yahu hele durun, birdenbire alevlenmeyin! Böyle lüks lâmbası her köyde ne gezer? Birkaç yüz köyde böyle lâmba ya vardır, ya yoktur. Her lâmbadan hükûmet yılda yüz lira alsa eline kaç lira geçer? Hem bize gelinceye kadar Halk Fırkası, Halkevleri var, bizden evvel onlar davranır. Hem hükûmet bu kadar akılsız mı? Orada gün görmüş, memleket gezmiş, saçını bu uğurda ağartmış büyük adamlar var. Onlar böyle şeye kalkışmazlar. Kalkışsalar bile bizim vekillerimize danışacaklar. Onlar taş çatlasa böyle şeye izin vermezler!„

Bizi o sözlerle teselli etti de rahata kavuşturdu.

Sonra kasabaya giden bir arkadaşımız orada öğrenmiş bize de anlattı:

Lüks vergisinin bizim lâmbalarla bir ilgisi yokmuş, biz sözü yanlış ve ters anlamışız. Lüks deyince biz başka, şehirli başka anlıyormuş. Lüks olan şeylerin bir listesi yapılmış, kasabada konuşuyorlarmış. Listeyi alıp getirememiş. Hem bizimle bir ilgisi yokmuş; yalnız bu yüzden gerçi dükkâncı malların fiatlarını biraz arttıracakmış. Geçen seneden kalan borçlara zam yapmıyacakmış. Bundan sonra alacaklarımıza bu verginin tesiri olacakmış!

Bizim dükkâncıya: "Ağam lüks eşyanın listesini sen benden iyi bilirsin, bunları sen de kullanmazsın, biz de kullanmayız. Bak senin dükkânda bunlardan bir tanecik bile yok, sen alıp satmıyorsun, biz de bunları aramıyoruz. Böyle olunca bundan böyle alacağımız eşyaya ne diye zam edersin, senin artık ne Allahtan korkun kaldı, ne de hükûmetten yılıyorsun!„ diyecek oldum, hemen ayağa kalktı, bir kükredi, lâkırdımı ağzıma tıkadı:

— Senin böyle şeylere aklın ermez, ister malımı alırsın, istemezsen almazsın. Ben Allahtan da korkarım, hükûmetten de çekinirim. Ucuz alır, ucuz satarım. Pahalı alır, pahalıya satarım. Ben de senin gibi alıcıyım. Aldığım tüccar da bizim gibi yiyecek, içecek, giyecek, oturacak değil ya! Ben onun yazıhanesini gördüm. Valinin oturduğu oda kadar şık, pahalı değil ama, bizim kaymakamın odasından aşağı değil. Kasabadaki Kızılayın, Hava Kurumunun odasına benziyor, yalnız onda örümcek yok. O lüks eşya kullanmak için elbetteki bize sattıklarını ucuza ve eski fiatına satmayacak. O zam edecek, biz de zam edeceğiz. Sen de ister istemez benden almazsan bile gidip başka yerden alacaksın.

Anladın, koca kafana dank etti mi? diye başından savdı.

Merak etmeyin, hükûmet işini bilir. Bizim lüks lâmbasına vergi de yok, salma da yok, angarya da yok, hamdolsun!

Köylü

Yazması Kolay Ama

Zarif, nükteli yazılar yazan meşhur bir muharrire yazı yazmaya hevesli gençler, güzel şöhret kazanan kitapları nasıl yazmalı? diye sorarlar.

— Güç değil. Kağıt, mürekkep ve kalem alırsınız, masanın başına oturup kafanızdan geçeni yazarsınız?

— Ya! O kadar mı?

— Evet, yazması kolay. Fakat kafadan geçene gelince!... Bütün müşkilât işin orasındadır.

Yazısız Karikatür

KISA HİKÂYE

Kırık Kâse

Saat sabahın dokuzu:

Hizmetçi idarehanesinden gönderilen kırmızı yanaklı bir köylü kız. Ayşe... Hanımın şu sözlerini dikkatle dinliyor:

Hanım — Kızım... Açıkgöz bir şeye benziyorsun.. Birbirimizden memnun kalacağız sanırım. Evimizde hizmet pek kolaydır. Ateş, soba yakmak yok.. Çamaşır, süpürge makine ile.. Yalnız şu sözüme dikkat et.. Yapacağın herhangi bir zararı, kıracağın bir şeyi maaşınla ödeyeceksin. Zaten bu her yerde böyledir. Dikkat edip bir zarar yapmıyacağına eminim...

Haydi gel, şimdi sana yapacağın işleri göstereyim..

Öğleden sonra saat iki:

Ayşe mutbakta bulaşıkları yıkayor... Birden ellerinin arasından kurtulan bir kristal komposto kâsesi yere düşüp parçalandı. Kırmızı yanakları pençe pençe olan kız neye uğradığını anlayamadan şaşkın ve korkak gözlerle etrafına bakındı. Sonra olduğu yere çökerek ağlamağa başladı:

— Vay anam. Nedir başıma gelen.. Gördün mü bir kere... Hanım şimdi bana ne diyecek? Şuna bak. Pembecik, pırıl pırıl.. Ne de güzel.. Kim bilir ne kadar da pahalıdır. Benim aylığım ödemeğe yeter mi ki. Vay anacığım. Şimdi ne yapacağım. Burnunu çekerek bir müddet daha ağlamağa devam etti.

Saat dört:

Ayşe salonu temizliyor...

Hanımın tarifi gibi elektrik süpürgesini prize takmış. Ürkek ellerle yürüttüğü bu, horultulu sesler çıkaran ve anasının küçüklüğünde anlattığı masaldaki yedi başlı ejderi hatırlatan canavar önüne gelen her şeyi yutuyor, sömürüyordu. Ayşe vitrinin önünde durdu. "Şu zenginler de ne acaip insanlar, soluk renkli kâseleri, ne demeğe salondaki camlı dolaba koymuşlar acaba?.." diye düşündü. Bir adım daha yaklaştı. Bu esnada makineden çıkan sesler acaipleşti. Ayşenin dalgınlıkla elinden bıraktığı süpürge tekerlekleri üzerinde yürüyerek halının ucuna kadar gidip saçakları kavramıştı.

Ayşe dehşetle fırladı. Lâkin kordona takılan ayağı üzerinde sendeleyerek olanca ağırlığı ile vitrine yüklendi.

Antikacıların ısrarına rağmen bir türlü elden çıkarmağa razı olamıyan Hanımın pek sevdiği, karşısında dakikalarca durup derin bir zevkle seyrettiği bu nadide Saks koleksiyon takımı, biraz evvel camdan köşklerinde nazlı bir eda ile kurulmuş otururken şimdi parça parça yerlere saçılmıştı.

Ayşe bu soluk renkli şeylere ehemmiyet bile vermeden, prizden çıktığı için horultusunu kesen makineye atıldı... Oh.. Çok şükür. Halıyı yutulmaktan kurtarmıştı.. Belki de bu fedakârlığı karşısında hanımı öğleyin yaptığı kabahatı affedecekti. Bu teselli ile derin bir nefes aldı...

B. Dikel

AZAP

— Karım piyano öğreniyor, kızım keman, oğlum da saksfon..

— Ya siz, hiç bir şey öğrenmiyor musunuz?

— Ben de, sessizce azap çekmesini öğreniyorum!

HİCRAN ESERİ...

Bir ak gün görmedim desem yeridir;
Kendimi bildiğim andanberi..
Zavallı kalbim bir yangın yeridir:
Estikçe alevler saçar külleri..

Gurbet elde oldum ben bir derbeder;
Başımdan hiç eksik olmadı keder..
Eyvah, günden güne olmada heder..
Bunca emeklerim, alnımın teri..

Genç yaşta dolaştım ben diyar diyar..
Karşıma çıkmadı talih denen yar..
Daha çocuk iken oldum ihtiyar:
Sık sık gülmem bile hicran eseri..

Polis — İçeriye girmek için anahtarınızı mı kaybettiniz?

Sarhoş koca — Hayır, cesaretimi!

Hanımeli

Türkiyenin En Büyük Kadın Gazetesi

OCAK SAYISI ÇIKTI

Bu sayısı ile yeni bir yaşa basan bu güzel gazeteyi mutlaka alınız.

40 Sayfa 50 Kuruş

İstanbul TAN Matbaası

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A. O.

1949 YILI ZARFINDA ANKARA VE İSTANBULDA YENİ AJANSLAR VE BAZI VİLÂYETLERİMİZDE DE YENİ ŞUBELER AÇILACAKTIR.

1949 İkramiye Plânı

12 ayda 12 ÇEKİLİŞ

1949 YILI ZARFINDA ANKARA VE İSTANBULDA YENİ AJANSLAR VE BAZI VİLÂYETLERİMİZDE DE YENİ ŞUBELER AÇILACAKTIR.

1) 4 OCAK 1949 YILBAŞI ÇEKİLİŞİ:
   a) Büyük İkramiye 3000.— lira
   b) Ayrıca 554 adet çeşitli para ikramiyeleri (Cem'an 555 adet para ikramiyesi)
   c) Çocuk hesapları için 33 adet cazip hediye (Ay sonunda)

2) 28 ŞUBAT ÇEKİLİŞİ:
   a) Büyük İkramiye 1000.— lira
   b) 65 adet muhtelif para ikramiyesi
   c) Çocuk hesapları için 33 adet cazip hediye.

3) 31 MART ÇEKİLİŞİ:
   a) Büyük İkramiye 1000.— lira
   b) 65 adet çeşitli para ikramiyeleri
   c) 33 adt çocuk hesabı ikramiyeleri.

4) 29 NİSAN ÇEKİLİŞİ:
   a) 200,000.— Liralık Garanti Apartımanının bir dairesi
   b) 65 adet çeşitli para ikramiyeleri
   c) 33 adet çocuk hesabı ikramiyeleri.

5) 31 MAYIS ÇEKİLİŞİ:
   a) İzmirde bir arsa
   b) 65 adet çeşitli para ikramiyeleri.
   c) 33 adet çocuk hesabı ikramiyeleri

6) 30 HAZİRAN ÇEKİLİŞİ:
   a) Bir otomobil
   b) 65 adet çeşitli para ikramiyeleri.
   c) 33 adet çocuk hesabı ikramiyeleri.

HAR VURUP HARMAN SAVURMA

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.O.

7) 26 TEMMUZ ÇEKİLİŞİ:
   a) İstanbul'da bir arsa
   b) 65 adet çeşitli para ikramiyeleri.
   c) 33 adet çocuk hesabı ikramiyeleri

8) 31 AĞUSTOS ÇEKİLİŞİ:
   a) Büyük İkramiye 1000.— lira
   b) Ayrıca 65 adet çeşitli para ikramiyeleri
   c) Çocuk hesaplarına 33 adet çeşitli ikramiye.

9) 30 EYLÜL ÇEKİLİŞİ:
   a) Bir otomobil
   b) 1000.— Liralık büyük ikramiye
   c) 64 adet çeşitli para ikramiyeleri
   d) Çocuk hesaplarına 33 adet çeşitli hediye

10) 27 EKİM ÇEKİLİŞİ:
   a) 200,000.— Liralık Garanti Apartımanının bir dairesi
   b) 65 adet muhtelif para ikramiyeleri
   c) Çocuk hesaplarına 33 adet çeşitli ikramiye

11) 30 KASIM ÇEKİLİŞİ:
   a) Büyük İkramiye 1000.— lira
   b) 65 adet muhtelif para ikramiyeleri
   c) Çocuk hesaplarına 33 adet çeşitli hediye.

12) 15 ARALIK SENE SONU KEŞİDESİ:
   a) 1500.—, 1000.—, 500.—, 250.—, 150.— ve 100.— Liralık para ikramiyeleri
   b) 250 adet muhtelif para ikramiyeleri
   c) Çocuk hesaplarına 33 adet çeşitli ikramiye

Apartıman ikramiyesi dahil bütün keşidelere 100 lira ile iştirâk edilir. Her 100 lira için ayrı bir iştirak hakkı verilir

OKUL, ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE DİĞER PARA BİRİKTİREN MÜESSESELER MEVDUATINA EN MÜSAİT ŞARTLARLA FAİZ VERİLİR VE BU KABİL MEVDUAT HUSUSİ ŞARTLARLA BÜTÜN İKRAMİYE KEŞİDELERİNE İŞTİRAK ETTİRİLİR.

1 — 13 yaşındaki küçük müşterilerimize her ay sürprizli ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ ikramiyeleri. Yavrularınızın en sevdikleri 396 kıymetli hediye. Bu ikramiye keşidelerine Bankamızda asgarî 25 lirası olan çocuklar iştirak ettirilir.

1949 YILINDA ŞANSINIZI GARANTİ BANKASINDA BİR HESAP AÇMAK SURETİYLE DENEYİNİZ.

Garanti Bankasının Şube ve Ajansları

ANKARA
Ankara merkezi: Anafartalar Cad. No. 97.
Hamamönü Ajansı: (Yakında faaliyete geçecektir.)

İSTANBUL
İstanbul Şubesi: Galata Bankalar Cad. No. 27 - 29
Kadıköy Ajansı,
Beykoz Ajansı,
Küçükpazar Ajansı,
Beyazıt Ajansı: (Yakında faaliyete geçecektir.)

İZMİR
İzmir Şubesi: Kemeraltı Ajansı.

1949 YILINDA ŞANSINIZI GARANTİ BANKASINDA BİR HESAP AÇMAK SURETİYLE DENEYİNİZ.

Garanti Bankasının yaptığı işler : Her türlü banka muameleleri yapar. Tasarruf hesaplarına müsait faiz ve çok zengin ikramiyeler dağıtır. Müşterilerine kasa kiralar (İstanbul Şubesinde). Ticari hesaplara yüksek faiz verir. Devlet Tahvili alım, satımında en uygun şartları teklif eder ve büyük kolaylıklar gösterir. En müsait şartlarla akreditif açar. Kambiyo ve sigorta emirlerini süratle yerine getirir. Yurt içinde ve yurt dışında en tanınmış Bankalar muhabirleri arasındadır.

Hesap açtırmak istiyenlere kolaylık olmak üzere Banka gişelerimizin saat 9 dan 18 e kadar fasılasız ve Cumartesi günleri de 9 den 12 ye kadar açıktır.

No.
ÇARŞAMBA
Fiatı

SUDA N

Eşit Ki

Çok keder ede tisi, muhaliflerin lerinden istifade kalkındırma iml Bulamıyor değil aramıyor da de yanaşmıyor; ya ka aksini de y Eğer bu part rinde kifayetli, nek ve usta ida saydı önüne çık tifadenin pek âl di.

Meselâ fırsatl sarahatle söyley rinden bi günü mec rak geldiğ det geçin ra düşüp üç pa birlik kuvvetini partinin ekseriye elemanları kendi sını arttırması, nevî ve maddi ba tini çoğaltması b parçalara ayrıl gunluğu için az k pimize öyle gelm liste çoğalmasa d nuna kadar bir şeklinde kalacak sanütle siyasî ak ve muhafaza ede

Öyle olamadı; lere ayrıldı. Şu C. H. P. nin mü yoktur ve sırf mu bünyevî kusuru Hattâ şunu bile iktidar partisinin şısında milletten ret gören muhali ni muhafaza ede nin de rakibi part cilerden mahrum pat eder.

Hulâsa iki part lerine çıkan fırsa namamışlardır. C ötekilerin parça keyfiyetini daha tismar etmeli, yan mevkiini ku kânını sağlamalıy bi partinin başına ler - müfritler" f malı, hele kendi s partiler çıkmasın mine kadar olsun Görülüyor ki, i